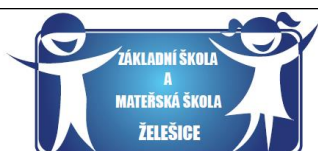

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Verze č.: 1
Počet stran:
1/10

Základní škola a Mateřská škola Želešice,
příspěvková organizace
se sídlem
24. dubna 270, 664 43 Želešice
IČO 49459767

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY na školní rok 2022/2023

Č. j.: P05/2022

Spisový / skartační znak: 1.5.1 / A5

Vypracoval:

Mgr. Veronika Musilová

Schválil:

Mgr. Jana Cacková, ředitelka školy

Rozsah platnosti:

všechny úseky školy

Směrnice nabývá účinnosti ode dne:

1. 9. 2022

Změny ve směrnici jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu.

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Verze č.: 1
Počet stran:
2/10

Cíle programu

- zvyšování sociální kompetence, posilování komunikačních dovedností, vytváření pozitivního sociálního klimatu
- podpora příjemného a příznivého nastavení mezi žáky
- zajišťování kvalitního trávení volného času dětí díky široké nabídce kroužků
- propagování zdravého životního stylu
- rozvíjení osobnosti žáka, posilování jeho pozitivních vlastností a schopností
- zprostředkování nových informací z oblasti prevence rizikového chování jak pedagogickým pracovníkům, tak i žákům
- posilování ochoty žáků svěřovat se pedagogickým pracovníkům s nejrůznějšími problémy, především třídních kolektivů třídnímu učiteli

Důležité dokumenty a legislativa

- zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- zákon č. 284/2020 Sb. (platný od 1. 10. 2020), kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb. (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákony č. 178/2016 Sb. a 200/1990 Sb.
- zákon č. 349/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb. (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- zákon 89/2012/ Sb. Občanský zákoník – „zákon o rodině“
- novela č. 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, vč. metodiky MŠMT
- zákon č. 562/2004 Sb. změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona
- zákon č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- zákon č. 379/2005 Sb. o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů
- vyhláška č. 27/2016 Sb. – o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- vyhláška č. 412/2006 Sb., vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků
- vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Verze č.: 1
Počet stran:
3/10

předpisů, a některé další vyhlášky

- vyhláška č. 147/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 73/2005 sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů s SVP a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- metodické doporučení MŠMT č.j.: 21291/2010-28 k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, vč. příloh „Co dělat, když...“ věnujících se konkrétním rizikovým jevům (jeho revidovaná podoba)
- pravidla prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních za účelem zajištění jejich bezpečnosti (březen 2017)
- metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- metodický pokyn MŠMT č.j.: 14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
- metodický pokyn MŠMT č.j.: MSMT- 22294/2013-1 k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních
- metodický pokyn MŠMT č.j.: 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- Školní řád platný od 1. 9. 2020
- Strategie prevence školní neúspěšnosti platná od 2. 9. 2019
- Program proti šikanování (na ZŠ Želešice) platný od 10. 6. 2014
- krizový plán ZŠ Želešice – Co dělat, když ... platný od 11. 9. 2018
- metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků (MŠMT, prosinec 2013)

Pojem „rizikové chování“

Primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže je zaměřena zejména na následující oblasti.

a) předcházení rizikovým jevům jako jsou:

- veškeré formy agrese a brutality
- šikana vč. kyberprostoru
- vulgarismy
- kouření, alkoholismus, ostatní závislosti na psychotropních látkách
- záškoláctví
- nomofobie, netolismus
- rasismus, intolerance, xenofobie ..

b) rozpoznání a zajištění včasné intervence v případech jako jsou:

- týrání a zneužívání dětí (CAN)
- šikana
- experimentování s psychotropními látkami

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Verze č.: 1
Počet stran:
4/10

- ohrožování mravní výchovy mládeže
- sebepoškozování
- poruchy příjmu potravy

Zúčastněné osoby

Ředitelka školy

- zodpovídá za prevenci a řešení zjištěných projevů rizikového chování
- vytváří podmínky pro předcházení tohoto jednání např. zakotvením příslušných bodů do „Školního řádu“, spolupracuje se školním metodikem prevence a podporuje spolupráci ŠMP s třídními učiteli
- umožňuje pedagogickým pracovníkům účast na nabízených vzdělávacích kurzech a seminářích s tematikou rizikového chování
- spolu se ŠMP seznamuje pedagogické pracovníky s náplní ŠPP

Školní metodička prevence (ŠMP)

- spoluvytváří a podílí se na realizaci preventivního programu školy
- spolupracuje s třídními učiteli
- participuje na intervenci, příp. kontaktuje odpovídající odborné pracoviště, dojde-li k akutnímu výskytu rizikového chování
- účastní se schůzek s okresní metodičkou prevence (Mgr. Lenkou Skácelovou)
- prostřednictvím orientačních šetření vyhledává žáky s rizikem či přímými projevy rizikového chování
- poskytuje odborné informace žákům i rodičům z oblasti prevence rizikového chování – pracoviště ve 2. patře školy v době konzultačních hodin uvedených v systému Bakaláři, nebo kdykoli po osobní, telefonické či e-mailové domluvě
- úzce spolupracuje s výchovnou poradkyní Mgr. Danou Kadlčíkovou formou osobních konzultací (společné pracoviště) při hledání vhodných variant řešení vzniklých situací ve škole
- sestavuje IVýP s příp. problémovými žáky, nebo poskytuje tříd. učitelkám metodickou podporu k práci s tímto nástrojem MŠMT

Třídní učitelé

- v souvislosti s primární prevencí spolupracují se ŠMP, průběžně ji informují o dění ve své třídě, navštěvují doporučené výchovně vzdělávací programy
- motivují třídu k dodržování pravidel; uvážlivě využívají IVýP
- podporují bezpečnou atmosféru ve třídě
- rozvíjejí pozitivní sociální interakce mezi žáky
- mají soustavně aktuální přehled o individuálních zvláštностech žáků

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Verze č.: 1
Počet stran:
5/10

Všichni zaměstnanci školy

Existuje-li aktuálně podezření, nebo je dokonce přímo prokazatelné rizikového chování žáků, postupují zaměstnanci školy při řešení dané situace jednotně a to v souladu s dokumenty uvedenými výše. Při jakýchkoli pochybnostech je vhodné daný případ konzultovat s okresní metodickou rizikových forem chování Mgr. Lenkou Skácelovou (PPP pracoviště Sládkova 45, Brno).

Situace se řeší bezodkladně jak s žáky, tak s rodiči, rozhodně nesmí být bagatelizovány a jakékoli rizikové chování nesmí být tolerováno. V průběhu řešení i při uzavírání případu je kladen důraz na důsledné dodržení ujednaných kroků. Škola dodržuje ohlašovací povinnosti vyplývající ze zákona.

Realizace

Do výuky jednotlivých předmětů, zvláště **Vz, Vo, Prv, Pří, VI, PŘ, Ch, Tv, ICT a třídnických hodin**, jsou systematicky zařazeny etická, právní a dopravní výchova, stejně jako výchova ke zdravému životnímu stylu, a to s využitím aktivizujících metod a skupinové práce. Informace o psychotropních látkách a rizikovém chování obecně jsou dětem podávány průběžně s ohledem na věk tak, aby si postupně utvářely vlastní postoj a na základě svých vědomostí si uvědomovaly rozmanitá nebezpečí spojená s danou problematikou.

Metody práce:

tradiční metody (výklad, předávání informací)
vyhledávání informací žáky, jejich zpracování a předávání spolužákům
skupinová práce
práce s emocemi
přednášky, besedy, interaktivní programy
podchycování zájmu žáků v různých směrech
projektové vyučování

Rozvoj kompetencí na I. stupni:

- odlišovat rozdílnost komunikace mezi dětmi a s dospělými
- chápat rodinu jako zázemí a útočiště
- umět se projevit asertivně v kontaktu s cizí osobou
- mít zažité základní hygienické návyky
- organizovat si efektivně volný čas
- umět řešit konkrétní problémové situace
- rozlišit léky a návykové látky

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Verze č.: 1
Počet stran:
6/10

Rozvoj kompetencí na II. stupni:

- pojmenovat základní psychotropní látky, znát jejich účinky na člověka, orientovat se v trestně právní problematice těchto látek
- zvládat vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- znát významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- komunikovat se specializačními službami – linky důvěry, krizová centra
- správně se rozhodovat, dokázat odmítnout
- umět zhodnotit vhodné a nevhodné životní návyky
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- umět se bránit různým formám násilí či bezpráví
- nenásilným způsobem řešit spory se spolužáky
- respektovat odlišné názory a zájmy jiných lidí

Přehled aktivit

Naneštěstí i letos je stále do jisté míry nepředvídatelná situace související s vývojem šíření onemocnění covid-19. Proto jsou aktivity prvního pololetí značně omezeny, na druhé pololetí, s výhledem ustálení situace, je již program o něco pestřejší.

září / říjen:

- slavnostní zahájení školního roku a uvítání prvňáčků
- přespolní běh Memoriál Z. Dvořáka
- T-Mobile olympijský běh
- focení prvňáčků
- „Půda základ života“ – Rezekvítek (II. tř.)
- „Jak roste chléb“ – Lipka (III. tř.)
- „Půda není nuda“ – Lipka (IV. tř.)
- Legiovlak (IX. tř.)
- Vila Tugendhat (IX. tř.)
- Dopravní výchova (IV. tř.)
- Jak se nestát obětí sociálních sítí (VI. a VII. tř.)
- projekt 72 hodin

listopad / prosinec:

- „Zimní štěbetání“ - Lipka (obě I. tř.)
- návštěva ÚP (IX. tř.)
- „Když se řekne sex“ – Lipka (IX. tř.)
- výuk. program KJM (V. a VIII. tř.)
- „Cesta vody vodovody“ – Rezekvítek (VIII. tř.)
- „Jak na odpady“ – Rezekvítek (IX. tř.)
- vánoční dílny ve škole
- třídní vánoční besídky

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Verze č.: 1
Počet stran:
7/10

leden / únor:

- lyžařský výcvikový kurz (II. stupeň - přednostně žáci VII. třídy)
- Svět kolem nás (II. stupeň)
- Jak se efektivně učit (II. stupeň)
- „Marihuana a konopí“ – Lipka (VII. tř.)
- „Papoušek na větvi“ – Lipka (obě I. tř.)
- „Jak roste chléb“ – Lipka (II. tř.)

březen / duben:

- „O zvířatech a lidech“ – Lipka (IX. tř.)
- „Voda a vzduch“ – Rezekvítek (V. tř.)
- „Mise pro šest nohou“ – Lipka (VI. tř.)
- „Lesobádání“ – Rezekvítek (II. tř.)
- Dopravní výchova na doprav. hřišti (IV. tř.)
- „Když se řekne sex“ - Lipka (VIII. tř.)

květen / červen:

- Školní akademie
- Planeta 3000 (II. stupeň)
- „Vodní království lesa“ – Lipka (III. tř.)
- „Hajný je lesa pán“ – Lipka (IV. tř.)
- focení tříd
- projekt deváťáci učí prvňáky
- výlety jednotlivých tříd
- slavnostní zakončení školního roku, rozloučení s deváťáky

průběžně:

úkoly k Recyklohraní; každý měsíc svoz sběru - „pan Popela“

exkurze a přednášky tematicky k *výuce* či k *problematice rizikového chování* - Technické muzeum, planetárium, výukové programy PČR, spol. Podané ruce aj., návštěvy kulturních představení v budově školy i mimo ni, recitační soutěž, plavecký výcvik pro žáky II. a III. třídy, olympiády a soutěže z vybraných předmětů, karneval ve ŠD, školní výlety jednotlivých tříd na zajímavá místa ČR apod.

V rámci výchovy ke zdravému způsobu života a ochraně životního prostředí bude opět organizován sběr papíru „pan Popela“; na každém patře budovy školy jsou trvale umístěny třídící nádoby na plast, papír a vybité monočláanky, nádoby jsou i v jednotlivých třídách. Škola se účastní projektu „Recyklohraní“ a projektu „72 hodin“.

„Ovoce a zelenina do škol“ a „Mléko do škol“ – projekty podporující zdravé stravování žáků – žáci prvního stupně dostávají pravidelně různé druhy ovoce a zeleniny, resp. neochucené mléko, jogurt, příp. jiný mléčný výrobek; závazku zajišťuje firma Bovys.

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Verze č.: 1
Počet stran:
8/10

Volnočasové aktivity (kroužky) v nabídce školy v září 2022; není-li uvedeno jinak, týkají se obecně žáků I. stupně:

- čtenářská dílna
- Věda nás baví
- všesportovní příprava
- angličtina
- tanečky s Luckou (vč. VI. tř.)
- minivolejbal (2 úrovně pokročilosti)
- florbal
- keramika
- klub logiky
- ŘK náboženství

Školní parlament (ŠP)

ŠP dává prostor pro zapojení žáků do života školy, vytváří možnost podílet se na organizaci jejího chodu a stávající situace připomínkovat. ŠP je prostředkem pro předávání informací mezi vedením školy, pedagogickými pracovníky a žáky, i napříč mezi všemi třídami, a napomáhá spolupráci mezi jednotlivými ročníky. ŠP dbá na dodržování školního řádu.

Zástupci ŠP ideálně setrvávají ve své funkci 4 roky, tj. po dobu docházky na I. a poté na II. stupni kvůli plynulému navazování na činnost v předchozích letech. Stále přetrvává úkol, aby se tento postup zapracoval do Řádu ŠP, protože se tak v loňském roce opět nestalo. Stejně tak je potřeba věnovat se posílení kompetencí zástupců ŠP ve třídách (spolupráce s TU).

Členové ŠP jsou voleni svými spolužáky především ve II. a VI. třídě a musí se svou funkcí souhlasit. Členem nesmí být žák, který se dopustil závažného porušení školního řádu. Člen ŠP může být odvolán svými spolužáky pro neplnění povinností nebo pokud se dvakrát po sobě bez omluvy nedostaví na zasedání ŠP.

Zasedání ŠP svolává koordinátor ŠP (ŠMP v jedné osobě) společně s předsedou ŠP (obvykle devátáci). ŠP se schází dle potřeby, nejméně jednou za dva měsíce. Schůzky budou naplánovány na prvním zasedání a členům budou vždy aktuálně připomínány. Příp. výjimečné setkání ŠP vyplývající z nenadálých událostí bude zorganizováno operativně. Zápis ze zasedání sestaví předseda ŠP za asistence koordinátora a předloží ho v elektronické podobě vedení školy.

Povinnosti členů ŠP :

- seriózně reprezentovat svoji třídu
- předávat informace ve své třídě
- plnit úkoly vyplývající ze své funkce
- dodržovat základní pravidla společenského chování a respektovat se navzájem
- přicházet včas na zasedání, která budou bývat vždy nultou hodinu daného data (jiný čas není možný s ohledem na značné odlišnosti v rozsahu rozvrhu jednotlivých tříd)

Práva ŠP :

- vyjadřovat se k chodu a organizaci školy
- podávat návrhy a připomínky
- přednést své návrhy vedení školy i vyučujícím
- podílet se na akcích pořádaných školou

!! ŠP nemá právo zasahovat do záležitostí, které jsou výhradně v kompetenci vedení školy. Nesmí vydávat rozhodnutí v rozporu se školním řádem !!

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Verze č.: 1
Počet stran:
9/10

Hlasování ŠP :

Při hlasování ŠP platí rovnoprávnost všech členů ŠP, každý člen má jeden hlas. Přítomní dospělí nebo hosté nemají hlasovací právo. Každé rozhodnutí je, po schválení vedením školy, závazné pro všechny žáky školy.

NNTB

Škola je registrována v projektu „Nenech to být“, který v předchozích letech zatím stále nikdo nevyužil. Jeho fungování bude žákům i rodičům opět připomenuto. Bližší informace na webu <https://www.nntb.cz>, kde lze nalézt i poradenskou „rodičovskou linku“, nebo doplňující mobilní aplikace pro usnadnění přístupu.

Schránka důvěry

je zavěšena v 1. patře školy naproti ředitelny. Žáci mají možnost tajně se svěřit v případě nepříjemné situace, pocitu ohrožení, nespokojenosti apod. Klíč od schránky je v péči školní metodičky prevence a výchovné poradkyně.

Elektronicky lze jakékoli **výukové či výchovné problémy sdělit** na e-mail kteréhokoli pedagoga. E-mailové kontakty vyučujících jsou uvedeny na stránkách školy (dle klíče prijmeni@skolazelesice.cz). Kontakty jsou určeny žákům i rodičům, kteří mají jakýkoli problém a rádi by jej neprodleně konzultovali, dále také všem těm, kteří si všimnou některé z forem rizikového chování a není jim daná situace lhostejná.

Systematický monitoring

Informace od pedagogů

Na základě diskuzí na poradách učitelů, na pedagogických radách i průběžně při běžném hovoru hodnotí pedagogičtí pracovníci situaci v oblasti projevů rizikového chování na škole. Mezi několika žáky je zřejmá jistá nevraživost. Proto je nezbytné neustále sledovat příp. známky rizikového chování mezi spolužáky jak během vyučování, tak na všech akcích pořádaných školou. Třídnické hodiny se konají jednou měsíčně ve II. - IX. třídě. Náplní třídnických hodin jsou kromě příslušné třídnické agendy především témata směřující k prevenci projevů rizikového chování, nebo reagují na aktuální problémy ve třídním kolektivu, či ve škole.

Informace od rodičů

Rodiče žáků mohou využít osobní, písemnou, telefonickou nebo elektronickou formu komunikace s třídními učiteli, vedením školy a dalšími pedagogy. Informace a kontakty jsou uvedeny v žákovských knížkách-deničcích žáků I. - III. třídy / v omluvných listech žáků IV. třídy a vyšších ročníků, na webových stránkách školy a v systému Bakaláři.

Pravidelně se konají třídní schůzky, hovorové hodiny a konzultační hodiny. V případě potřeby je možné k těmto účelům využít prostředí Teams.

Škola spolupracuje s Občanským sdružením rodičů a přátel školy (OSRPŠ).

Pravidelně se schází Školská rada.

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Verze č.: 1
Počet stran:
10/10

Informace od žáků

Kromě třídnických hodin jsou informace od žáků získávány také na setkáních Školního parlamentu se ŠMP, příp. s vedením školy, nebo s dalšími pedagogickými pracovníky školy.

Žáci jsou poučeni třídními učiteli o funkci schránky důvěry a NNTB (viz výše).

Projevy rizikového chování jsou v případě potřeby diskutovány a řešeny kterýmkoli pedagogickým pracovníkem v průběhu vyučování i na školních akcích.

Škola využívá i dotazníkového šetření. Dotazníky přizpůsobené věku žáků sestavuje ŠMP. Letos bude provedeno celoškolské šetření s ohledem na všeobecné klima tříd.

Nonverbálně získávají pedagogové informace od žáků pozorováním jejich chování v situacích jako např. skupinová práce, trávení přestávek, chování mimo školních budov na exkurzích a výletech apod. Možná rizika v chování žáků průběžně vyhodnocují. Byť i o náznacích rizikového chování informují neprodleně ŠMP a vedení školy.

Spolupráce s rodiči

Rodiče budou srozumitelně informováni o veškerém dění ve škole, o prospěchu a chování jejich dětí. Prostřednictvím žakovské knížky/ deníčku / omluvného listu, webové stránky školy www.skolazelesice.cz a systému Bakaláři jsou na začátku školního roku informováni o potřebných telefonních číslech, o konzultačních hodinách učitelů apod. Mají možnost komunikovat s vyučujícími elektronickou poštou, protože každý učitel má vlastní e-mailovou adresu (dle klíče prijmeni@skolazelesice.cz). Směrodatným dokumentem je pro žáky I. - II. třídy žakovská knížka - deníček v papírové podobě sloužící k oboustranné komunikaci. Důležitou úlohu v rámci komunikace přebírá systém Bakaláři, žáci III. třídy a všichni starší totiž mají pouze omluvný list s prostorem na „jiná sdělení“ a „sdělení o chování“. Systém Bakaláři je zaběhnutý již několik let a komunikace v oblasti klasifikace, zadávání domácích úkolů, příp. v souvislosti s výjimkami v rozvrhu je velmi přehledná.

Rodiče se dále mohou pravidelně informovat na své dítě na třídních schůzkách, nebo ve stanovené dny s konzultačními či hovorovými hodinami (viz Bakaláři), příp. v libovolných termínech, domluví-li si s jistým vyučujícím individuální konzultaci předem.

V případě problému s žákem škola okamžitě vyrozumí rodiče buď prostřednictvím ŽK, omluvného listu, přes systém Bakaláři, e-mailem, telefonicky či doporučeným dopisem.

Rodiče budou na prvních třídních schůzkách dne 6. 9. vyzváni k seznámení se Školním řádem, který je v plném znění dostupný na webových stránkách školy. O dalších materiálech souvisejících s plněním PPŠ budou informováni také prostřednictvím webu školy, příležitostnými e-maily, či při osobních konzultacích.

Mgr. Veronika Musilová, školní metodička prevence

Mgr. Jana Cacková, ředitelka školy